

KALLELSE

Nämnd Socialnämnden

Datum och tid 2018-10-31 Kl. 09.00

Plats Gröna rummet, Socialförvaltningen, Östhammar

Besök	Nr	ÄRENDELISTA	Föredragande
	1	Tillkommande ärenden	
	2	Personärenden	Ing-Marie Hugg
	3	Redovisning av delegationsbeslut	
	4	Information och anmälningsärenden oktober och november 2018	Socialförvaltningens ledningsgrupp
	5 A	Ekonomisk uppföljning per september månad 2018	Mohammad Gharagozlou
	6 B	Information om ekonomi och verkställighet inom vård och omsorg	Johan Steinbrecher
	7 D	Nyckeltal för tredje kvartalet 2018	Eva Gryding
	8 E	Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2018	Eva Gryding
	9 F	Nedläggning HVB egen regi	Yvonne Wahlbeck
	10 G	Skrivelse angående planerad nedläggning av HVB	Håkan Dahlqvist
	11 H	Ersättning till LOV-utförare inom daglig verksamhet 2019	Eva Gryding
	12 I	Ersättning till utförare av hemtjänst 2019	Eva Gryding
	13 J	Förslag till sammanträdesdagar 2019	Fitim Kunushevci
	14 K	Omställning av omvårdnadsplatser till demensplatser	Carina Kumlin
	15 L	Överenskommelse gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län	Håkan Dahlqvist
	16	Rapporter	
	17	Tillkommande ärenden	

Sekreterare Fitim Kunushevci

Ordförande Kerstin Björck-Jansson

p. 1

Tillkommande ärenden

p. 2

Personärenden

p. 3	Dnr SN-2018-64	Dpl 904
	Dnr SN-2018-65	Dpl 904
	Dnr SN-2018-66	Dpl 904

Redovisning av delegationsbeslut

Föreligger delegationslistor.

1. Arbetsutskottets protokoll 2018-10-17.
2. Beslut i vård- och omsorgsärenden 2018-09-01 t.o.m. 2018-09-30.
3. Beslut i individ- och familjeomsorgsärenden 2018-09-01 t.o.m. 2018-09-30.
4. Beslut i övriga ärenden registrerade 2018-09-01 t.o.m. 2018-09-30.

p. 4	Dnr SN-2018-2	Dpl 904
------	---------------	---------

Information och anmälningsärenden oktober och november 2018

Ärendet omfattar skriftlig information som nämnden tar del av via sitt digitala arbetsrum och skriftlig information som omfattas av sekretess och som redovisas i pärm.

Muntlig information från socialförvaltningens tjänstemän:

- Håkan rapporterar om deltagande under omvärldsdag tillsammans med kommunens ledningsgrupp och tjänstemän från Region Uppsala om framtiden och utmaningar.
 - Genomförandet av socialnämndens studiedag och möte med föreningslivet. Återrapportering och sammanställningar finns tillgängliga på arbetsrummet.
 - Föreläggande från Bygg- och miljöförvaltningen om att utöka städrutiner för Tallparksgården.
 - HSVO möte med tjänstemannaledningen om personcentrerat arbetssätt, samverkansstrukturerna, FoU verksamhet och gemensam modell för kostnadsansvar.
-

- Fastställande av reviderat avtal kring risk och missbruk.
- Revidering av avtal kring familjecentraler.
- Information från SUF tas upp i skolchefsnätverket.
- En handlingsplan angående psykisk hälsa är genomförd.
- Beslut om översyn av ledning och styrning inom vård och omsorg.
- Vuxensektionen IFO signalerar ett ökat inflöde av försörjningsstöd. Ny anställning på vuxensektionen IFO.
- Ett aktuellt LVM-ärende.
- Genomlysning inom BoU som genomförs av verksamhetschef ensamkommande Martina Jirlow angående placeringar, kostnader, ramavtal, vårdplaner, planering och konsulentstödda familjehem.
- Situationen med ensamkommande och planerad nedläggning av HVB verksamhet i egen regi.
- Två potentiellt nya socionomer inom BoU.
- Kontinuerlig kontakt och samverkan med projektet Bryggan.
- Skickat svar till kommunledningen angående migrationens långsiktiga konsekvenser på Östhammars kommuns ekonomi.
- Dialog och samarbete med medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Anette Frode om HSL-dokumentationen.
- Arbetet med Tallparkshöjden fortskrider.
- Arbeta med att hitta annan lokal för gruppbostad på Dannemoravägen i Österbybruk som blivit evakuerad på grund av dåligt vatten och avlopp.

Socialchef Håkan Dahlqvist, tillförordnad individ- och familjeomsorgschef Yvonne Wahlbeck, vård och omsorgschef Carina Kumlin och administrativ chef Eva Gryding föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M).

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden tar del av informationen.

p.5

Dnr SN-2018-47

Dpl 042

Ekonomisk uppföljning per september månad 2018

Handling A

Redovisas ekonomisk uppföljning per september 2018.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden tar del av informationen.

Ekonom/Controller Mohammad Gharagozlou.

Diskussion i ärendet om den ekonomiska situationen.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M).

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden tar del av informationen.

Föreligger ekonomisk uppföljning per september 2018.

p. 6

Dnr SN-2018-197

Dpl 730

Information om ekonomi och verkställighet inom vård och omsorg

Handling B

Redovisning, beskrivning av aktiviteter och åtgärder inom området hemtjänst, med anledning av det ekonomiska läget. Information om nuläge, målbild 2018 och framåt aktiviteter för att nå målbild ekonomi i balans. Föreligger sammanställning av information om hemtjänsten. Redovisas pågående analysarbete inom verksamheten inom Edsvägen 16 (särskilt boende, hälso- och sjukvård samt hemtjänst).

Diskussion om debiteringsgrad (andel av arbetstiden som spenderas hos brukaren) inom hemtjänsten och uppföljningar av denna.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redovisningen.

Områdeschef vård och omsorg Johan Steinbrecher föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2018-08-22

Arbetsutskottet godkänner redovisningen.

Ärendet återupptas på arbetsutskottets sammanträde 2018-09-19 samt på socialnämndens sammanträde 2018-10-03.

Handlingar delas ut och redovisas under arbetsutskottets sammanträde 2018-09-19.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redovisningen.

Områdeschef vård och omsorg Johan Steinbrecher föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M) och Lars Sandberg (S).

Arbetsutskottets beslut 2018-09-19

Arbetsutskottet godkänner redovisningen.

Ärendet återupptas på arbetsutskottets sammanträde 2018-10-17 samt på socialnämndens sammanträde 2018-10-31.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redovisningen.

Områdeschef vård och omsorg Johan Steinbrecher föredrar ärendet.

Diskussion i ärendet om den ekonomiska situationen.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M) och Lars Sandberg (S).

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden godkänner redovisningen.

Föreligger handling om åtgärder hemtjänst/Edsvägen.

p. 7

Dnr SN-2018-129

Dpl 701

Nyckeltal för tredje kvartalet 2018

Handling D

Föreligger nyckeltal för individ- och familjeomsorgen, handläggning vård och omsorg samt närvårdsenheten, tredje kvartalet, 2018.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redovisningen

Administrativ chef Eva Gryding föredrar ärendet, vård- och omsorgschef Carina Kumlin och tillförordnad individ- och familjeomsorgschef Yvonne Wahlbeck.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M).

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden godkänner redovisningen.

p. 8

Dnr SN-2018-130

Dpl 701

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2018

Handling E

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Förvaltningens förslag till beslut

Statistikrapporten överlämnas till kommunfullmäktige.

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Statistikrapporten överlämnas till kommunfullmäktige.

Föreligger statistikrapport för tredje kvartalet 2018.

p. 9

Dnr SN-2018-235

Dpl 712

Nedläggning HVB egen regi

Handling F

Föreligger tjänsteutlåtande angående riskbedömning kring nedläggning av HVB verksamheten i egen regi.

Hösten 2015 kom det många ensamkommande barn till Sverige och behovet av HVB placeringar ökade dramatiskt. Situationen har förändrats och efter januari 2017 har det endast kommit två ensamkommande barn till Östhammars kommun. Kommunen har idag en HVB-verksamhet i egen regi, Solbacken, och verksamheten är förlagd i Östhammarsshems fastighet på Albrektsgatan 14. Boendet har en kapacitet på cirka 26 HVB platser.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att HVB verksamheten i egen regi läggs ned.

Tillförordnad individ- och familjeomsorgschef Yvonne Wahlbeck föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden beslutar att HVB verksamheten i egen regi läggs ned. Socialförvaltningen får i uppdrag att utarbeta plan för att kunna tillgodose behovet av att tillhandahålla platser för både befintliga och framtida anvisningar från Migrationsverket.

p. 10

Dnr SN-2018-233

Dpl 719

Skrivelse angående planerad nedläggning av HVB

Handling G

Personal från kommunens HVB hem har i en skrivelse till socialnämnden lyft frågan om eventuell nedläggning av Östhammars kommuns HVB verksamhet.

Föreligger inkommen skrivelse samt förslag till svar.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden antar förslag till svar på skrivelse.

Socialchef Håkan Dahlqvist och tillförordnad individ- och familjeomsorgschef Yvonne Wahlbeck föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden antar förslag till svar på skrivelse.

p. 11

Dnr SN-2018-215

Dpl 735

Ersättning till LOV-utförare inom daglig verksamhet 2019

Handling H

Östhammars kommun tillämpar sedan våren 2010 lagen om valfrihet inom dagligverksamhet. Utförare som uppfyller de krav som ställs i förfrågningsunderlaget kan ansöka om och beviljas att bli utförare av daglig verksamhet i kommunen. Både kommunens dagligverksamhet i egen regi och externa utförare ersätts med en månadsersättning, som är indelade i sju vårdnivåer. Den externa ersättningen inkluderar även en momskompensation på 6 %.

Uppräkning

2018 räknades ersättningen till utförarna upp i enlighet med vård och omsorgsramuppräkning på 2,43 %. I år förväntas socialförvaltningen och vård och omsorg gå med stora underskott och vi ser att effektiviseringar behöver genomföras inom samtliga områden, även daglig verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Med ett antagande om oförändrad volym kan man beräkna kostnadsbesparingen utifrån 2018 års prognostiserade kostnader om cirka 15 mnkr, vilket ger kostnadsbesparing för 2019 på 348 tkr ($15 \cdot 2,32\%$).

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att inte räkna upp ersättningen till LOV utförare av daglig verksamhet till 2019.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M).

Arbetsutskottets beslut 2018-09-19

Socialförvaltningen får i uppdrag att presentera ytterligare underlag innan ärendet tas upp i socialnämnden.

Ärendet återupptas på arbetsutskottets sammanträde 2018-10-17 samt på socialnämndens sammanträde 2018-10-31.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar om att bibehålla 2018 års ersättningsnivå till LOV-utförare av daglig verksamhet från och med 1 januari 2019.

Administrativ chef Eva Gryding och vård- och omsorgschef Carina Kumlin föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden beslutar om att bibehålla 2018 års ersättningsnivå till LOV-utförare av daglig verksamhet från och med 1 januari 2019.

Föreligger tjänsteutlåtande gällande ersättning till LOV-utförare inom daglig verksamhet 2019.

p. 12

Dnr SN-2018-216

Dpl 734

Ersättning till utförare av hemtjänst 2019

Handling I

Östhammars kommun tillämpar sedan våren 2010 lagen om valfrihet inom hemtjänst. Utförare som uppfyller de krav som ställs i förfrågningsunderlaget kan ansöka om och beviljas att bli utförare av hemtjänst i kommunen. Både kommunens hemtjänst i egen regi och externa utförare ersätts per utförd timme. Ersättningen är differentierad och i den externa ersättningen inkluderas tillägg för administrativa kostnader och momscompensation på 6 %.

Uppräkning

2018 räknades ersättningen till utförarna upp i enlighet med vård och omsorgs ramuppräkning på 2,43 %. I år förväntas socialförvaltningen och vård och omsorg gå med stora underskott och vi ser att effektiviseringar behöver genomföras inom samtliga områden, även hemtjänsten.

Ekonomiska konsekvenser

Med ett antagande om oförändrad volym kan man beräkna kostnadsbesparingen utifrån 2018 års prognostiserade kostnader om cirka 50 mnkr, vilket ger kostnadsbesparing för 2019 på 1,2 mnkr ($50 \cdot 2,32\%$).

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att inte räkna upp ersättningen till 2019 för LOV utförare av hemtjänst.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2018-09-19

Socialförvaltningen får i uppdrag att presentera ytterligare underlag innan ärendet tas upp i socialnämnden.

Ärendet återupptas på arbetsutskottets sammanträde 2018-10-17 samt på socialnämndens sammanträde 2018-10-31.

Föreligger tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att inte räkna upp ersättningen till 2019 för LOV utförare av hemtjänst.

Vård- och omsorgschef Carina Kumlin föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden beslutar att inte räkna upp ersättningen till 2019 för LOV utförare av hemtjänst.

p. 13

Dnr SN-2018-237

Dpl 006

Förslag till sammanträdesdagar 2019

Handling J

Föreligger tjänsteutlåtande kring sammanträdesdagar och planering inför 2019.

Socialnämnden har tidigare som regel haft en nämnd per månad utom i juli. Före varje nämnd är det ett arbetsutskott som bereder ärenden inför nämnden. På arbetsutskotten behandlas även personärenden på delegation. I samband med varje nämnd har ett extra arbetsutskott planerats in för att behandla personärenden med syftet att förbättra handlägningsprocessen.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner sammanträdesdagar för 2019.

Nämndsekreterare/utredare Fitim Kunushevci föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M).

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden godkänner sammanträdesdagar för 2019.

p. 14

Dnr SN-2018-238

Dpl 731

Omställning av omvårdnadsplatser till demensplatser

Handling K

Föreligger tjänsteutlåtande.

Vård och omsorg har sett en ökning av personer med demensdiagnos och demensproblematik. I nuläget är behovet av platser på särskilt boende för demensvård större än vad som kan tillgodoses. Beslutet i ärendet skulle innebära att Lärkbacken ändrar inriktning för sju omvårdnadsplatser till demensplatser. Efter förändringen kommer det att finnas 12 demensplatser och 35 omvårdnadsplatser vid Lärkbacken.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att fler platser för personer med demensdiagnos/problematik skapas på särskilt boende. Beslutet innebär att sju omvårdnadsplatser ändrar inriktning till demensplatser vid Lärkbackens särskilda boende i Gimo.

Vård- och omsorgschef Carina Kumlin föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Anna-Lena Söderblom (M).

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden beslutar att fler platser för personer med demensdiagnos/problematik skapas på särskilt boende. Beslutet innebär att sju omvårdnadsplatser ändrar inriktning till demensplatser vid Lärkbackens särskilda boende i Gimo.

p. 15

Dnr SN-2018-241

Dpl 709

Överenskommelse gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län**Handling L**

Föreligger tjänsteutlåtande.

Enligt Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen är landsting och kommuner skyldiga att ingå en gemensam överenskommelse om samarbete kring personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel samt spel om pengar. Kommunerna fick från årsskiftet 2018 ett utvidgat ansvar för att även förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga. Hälso- och sjukvårdens ansvar för barns behov av information, råd och stöd om förälder (eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor med) missbrukar alkohol eller andra beroendeframkallande medel, utökas så att det även gäller vid spelproblem.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden fastställer överenskommelsen gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Lars Sandberg (S) och Anna-Lena Söderblom (M).

Arbetsutskottets förslag 2018-10-17

Socialnämnden fastställer överenskommelsen gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län.

p. 16

Dnr SN-2018-19

Dpl 904

Rapporter

p. 17

Tillkommande ärenden

Genomgång SNAU

2018-10-17

Budgetuppföljning per sep 2018

Prognosen för helåret 2018 visar på stora avvikelser inom (föreg. prognos),

- Övergripande +3,6 mnkr (+3,2 mnkr)
- VoO -28,8 mnkr (-25,6 mnkr)
- IFO -11,2 mnkr (-10,0 mnkr)
- Ensamkommande -10,1 mnkr (-9,6 mnkr)
- Totalt socialnämnden, -46,5 mnkr (-42 mnkr)

Budgetuppföljning per sep 2018

Område	Prognos jan, mnkr	Prognos mars, mnkr	Prognos april, mnkr	Prognos maj, mnkr	Prognos juni, mnkr	Prognos juli, mnkr	Prognos aug, mnkr	Prognos sep, mnkr
Äldreboende	-15,0	-8,4	-8,4	-9,6	-9,6	-9,7	-9,9	-11,1
Korttidsvård	-1,0	-2,7	-2,3	-2,6	-2,5	-2,8	-3,6	-3,4
Hemtjänst	-9,0	-8,0	-8,2	-7,7	-6,4	-5,4	-6,1	-7,4
Hemtjänst								
Ensamkommande	-16,0	-10,0	-8,8	-8,8	-8,8	-8,8	-9,7	-10,1
Myndighetsutövning IFO	0,0	-2,0	-2,5	-1,5	-2,0	-2,5	-2,5	-2,2
HVB och familjehem, BoU	0,0	-4,0	-4,0	-5,0	-8,0	-11,0	-11,0	-12,5
LSS grupp och servicebostad	0,0	-1,4	-1,7	-1,7	-1,7	-1,4	-1,7	-1,6
HSL	0,0	-5,0	-4,9	-5,3	-4,6	-5,3	-4,6	-4,4
Totalt:	-41,0	-40,0	-40,0	-40,0	-38,0	-42,0	-42,0	-46,5

Åtgärder VoO: Särskilda boenden, äldre

Korrekt bemanning, särskilda boenden

- Minimera resurstjänster, timmar på schema utifrån boendets budget, genomgång klar i januari. Återgå till grundschema.
 - Minimera telefoner på vårdboenden
- Åtgärderna genomförs jan-april, med full effekt from maj
- **Beräknad effekt 10 mnkr** ($15/12 * 8 = 10$)

Uppföljning:

Område	Prognos jan, mnkr	Prognos mars,	Prognos april,	Prognos maj,	Prognos juni, mnkr	Prognos juli,	Prognos aug,	Prognos sep, mnkr
Edsvägen 16	-3,0	-4,7	-4,5	-4,5	-4,5	-4,5	-4,2	-4,2
Tallparksgården	-2,0	-0,3	-0,3	-0,8	-0,8	-1,0	-1,0	-1,1
Lärkbacken	-3,0	-0,4	-0,4	-0,7	-0,7	-0,6	-0,7	-1,1
Olandsgården	-3,0	-1,5	-1,5	-1,7	-1,7	-1,6	-1,6	-1,8
Parkvägen	-3,0	-1,5	-1,7	-1,9	-1,9	-2,0	-2,4	-2,9
Totalt:	-14	-8,4	-8,4	-9,6	-9,6	-9,7	-9,9	-11,1

Åtgärder VoO: Ordinärt boende

Nya riktlinjer

- Beräknad effekt helår 2 mnkr, och 1 mnkr under 2018

Resursoptimering

- Beräknad effekt 5 mnkr

Uppföljning:

Område	Prognos jan, mnkr	Prognos mars, mnkr	Prognos april, mnkr	Prognos maj, mnkr	Prognos juni, mnkr	Prognos juli, mnkr	Prognos aug, mnkr	Prognos sep, mnkr
Östhammar	-3,0	-4,3	-4,3	-4,3	-4,5	-4,6	-5,3	-5,3
Öregrund	-3,0	-2,2	-2,2	-2,2	-2,0	-1,6	-1,9	-2,8
Gimo	-1,0	-1,0	-1,0	-0,8	-0,8	-0,6	-0,4	-0,6
Alunda	-1,0	-1,9	-2,0	-2,0	-1,8	-1,5	-1,5	-1,8
Österbybruk	-2,0	-3,0	-3,0	-2,6	-2,6	-2,7	-2,7	-2,3
Buffert hemtjänsttimmar		4,4	4,5	4,4	5,5	5,8	5,8	5,6
Totalt:	-10,0	-8,0	-8,0	-7,5	-6,2	-5,2	-6,0	-7,2

Åtgärder ensamkommande:

Verksamhetsanpassning

- Veckovisa ärendegenomgångar, med fokus på hemtagning av externa placeringar
 - Förbättrat placeringsflöde, boende utsluss eget boende
 - Omställning egen regi, HVB
- Flera av åtgärderna är redan igång, men pga flera beroenden förväntas omställningen vara fullt genomförd from. maj
- **Beräknad effekt under året 5 mnkr**

Ensamkommande	Prognos jan, mnkr	Prognos mars, mnkr	Prognos april, mnkr	Prognos maj, mnkr	Prognos juni, mnkr	Prognos juli, mnkr	Prognos aug, mnkr	Prognos sep, mnkr
Intäkter	-16,0	-14,8	-14,8	-14,8	-14,8	-14,8	-15,5	-15,5
HVB egen regi	0,0	0,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	0,9
Externa placeringar	0,0	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Handläggning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt:	-16,0	-10,0	-8,8	-8,8	-8,8	-8,8	-9,6	-10,1

Åtgärder Hemtjänst/Edsvägen

Edsvägen

- Prognos per sept – 4,7 miljoner (exkl leg personal)
- Organisationsöversyn klar, införande av tydligare arbetsledning över HSL och omvårdnadspersonalen, bildande av tre resultatenheter
- Indragning kommer ske av en enhetschefstjänst
- Funktionen omvårdnadsledare konverteras till gruppledarfunktion, en arbetsledarroll, tjänstgöring dagtid måndag till fredag
- Se över mötesformer, vårdplanering, enhetsledning, roller och ansvar

- Nytt schema är framtaget för omvårdnadspersonalen, bemanningen är baserad på att ha ekonomi i balans 2019 gäller from 19/11
- Nya schemat har en lägre bemanningen än bemanningskraven.
- Bemanningskraven är inte finansierade inom den ersättning som Edsvägen beräknas erhålla för 2019 (är inte finansierade 2018)
- En nattrad är borttagen (3 medarbetare) från årsskiftet pga avslutade stadsbidrag, sänkt kostnad med 1,1 miljoner

- Överbemannning på 4-6 personer (idag tjänstlediga, inga vikarier insatta) och X antal tjänster med för "höga" sysselsättningsgrader
- Arbete pågår med att ta fram en plan för hur vi ska hantera överbemanningen, förvaltningsövergripande
- Prognos – 2,9 miljoner per aug för leg personal
- Rekrytering av sjuksköterskor har påbörjad

Hemtjänsten Östhammar

- Prognos – 5,3 miljoner per sept
- Ett schema som inte är omarbetat på flera år, ej anpassat till brukarnas behov fullt ut
- 162 pass är obemannat på helgerna i dagens schema (4 veckors schema)
- De obemannade passen löses i stor utsträckning av övertidsarbetet
- Dagens schema innehåller 41 medarbetare, behovet är c:a 50 medarbetare för att täcka alla helger

- Dagens schema innehåller rätt mängd personatimmar, men för få medarbetare
- Nytt schema är framtaget
- Finansiering av de tillkommande medarbetarna i det nya schemat sker genom ändrade sysselsättningsgrader hos en del medarbetare
- Schemat bygger på att debiteringsgraden är 68% och leveranssäkerheten är 85%

Verksamhetens nyckeltal

Socialnämnden, Kvartal 3 2018

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Statistik.....	3

1 Sammanfattning

Utredningstid över fyra månader på BoU fortsätter att minska succesivt. HVB placeringar fortsätter att öka, kvarstår dock på en låg nivå. Under november kommer en genomlysning påbörjas av samtliga placeringar utifrån kostnad, behov och insatsens genomförande.

Antalet ärenden på Ensamkommande barn och unga fortsätter minska och beräknas minska ytterligare framöver.

På vuxensektionen ligger ekonomiskt bistånd på ungefär samma nivå jämfört med föregående kvartal.

Antal beviljade timmar för hemtjänsten har ökat, och är åter i nivå med kvartal ett. Noteras bör att för kvartal två blev antalet timmar för lågt beräknade, en uppdatering i verksamhetssystemet gjorde att ett stort antal beslut föll bort.

2 Statistik

IFO BoU

	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Kvartal 2, 2018	Kvartal 3, 2018	Procentuell förändring/år
Utredningstid >4 mån		64	51	49	47	
Antal placeringar vid kvartalets slut:						
Familjehem		13	10	13	14	
Konsulentstödda familjehem		9	8	11	8	
HVB			4	5	8	
Snittkostnad per vård dygn:						
Familjehem			754	654	679	
Konsulentstödda familjehem			1 910	1 886	2 425	
HVB			3 539	5 333	4 555	

Kommentar

Antalet utredningar längre än fyra månader minskar succesivt. Vid periodens slut finns 13 pågående utredningar längre än fyra månader varav fyra utredningar har beslut om förlängd utredningstid. Ytterligare fem för gamla utredningar är öppna som ska stängas, väntar på IT-support. Det bedrivs ett aktivt arbete för att få ner antalet utredningar, inflödet av nya

utredningar är fortfarande stort. Ärenden där det misstänks att barn bevittnat eller utsatts för våld ökar. Flera omhändertagande enligt LVU har gjorts under perioden. Antalet barn i HVB fortsätter att öka och dygnskostnaden är hög, bl.a. beroende på en placering på SIS-institution. Barn i konsulentstödda familjehem har minskat, den ökade dygnskostnaden beror på en barn/förälder-placering. Under november kommer en genomlysning påbörjas av samtliga placeringar utifrån kostnad, behov och insatsens genomförande.

IFO Ensamkommande barn och unga

	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Kvartal 2, 2018	Kvartal 3, 2018	Procentuell förändring/år
Antal placeringar vid kvartalets slut:						
Familjehem		9	6	7	7	
Konsulentstödda familjehem		13	10	6	6	
HVB			28	24	19	
Snittkostnad per vård dygn:						
Familjehem			856	870	870	
Konsulentstödda familjehem			2 076	1 912	1 927	
HVB			2 078	2 235	2 133	

Kommentar

Antalet placerade barn minskar successivt. Vid periodens slut var det totalt 32 barn. Endast en HVB-placering är extern och avser en placering enligt LVU. Även i våra egna HVB-hem minskar placeringar och det pågår ett intensivt arbete i verksamheten med att anpassa sig till detta. En omställning har påbörjats till att samtliga HVB-placeringar i egen regi enbart ska vara stödboende. Detta planeras vara klart efter årsskiftet.

IFO Vuxen

	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Kvartal 2, 2018	Kvartal 3, 2018	Procentuell förändring/år
Antal placeringar:						
Institutionsvård/Missbruk		0	1	1	1	
-Snittkostnad per dygn		0	1 763	1 530	1 530	
Institutionsvård/Psykiatri		6	6	5	4	
-Snittkostnad per dygn		1 799	1 799	1 742	1 697	
Familjehem		0	0	0	0	
-Snittkostnad per dygn		0	0	0	0	

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd		110	107	96	96	
-Snitt betalt per hushåll under kvartalet		16 136	15 105	14 813	14 344	
Antal personer med Boendestöd		68	67	64	71	

Kommentar

Antalet placeringar på institutionsvård missbruk är lågt då det satsas på öppenvård och att öppenvård tillämpas i första hand. Öppenvård erbjuds i form av 12-stepsprogram, återfallsprevention och individuella samtal. Arbetet med anhörigstöd har kommit igång under perioden och kommer framöver att intensifieras. Antalet placeringar inom socialpsykiatri har varit stabil under en längre tid. Syftet med vården har i flera fall uppnåtts och dessa personer är nu placerade på grund av att det saknas någon annan boendelösning. Boendestödet ökar, förändring i riktlinjer och samarbetet med vård och omsorg har nu resulterat i att sex personer har fått beslut om boendestöd genom vård och omsorg. Ekonomiskt bistånd ligger på ungefär samma nivå jämfört med föregående kvartal och är fortfarande förhållandevis lågt. Under perioden konstateras att antalet ärenden med våld i nära relationer ökar vilket är både tidskrävande och kostnadskrävande.

VoO Äldreomsorg

	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Kvartal 2, 2018	Kvartal 3, 2018	Procentuell förändring/år
Antal personer i ordinärt boende med Hemtjänstbeslut		483	494	545	510	
Beviljad tid hemtjänst		38 750	36 509	31 997	37 243	
Utförd tid hemtjänst			17 976	25 159	27 558	
Beläggingsgrad SäBo, kvartalets slut			97	91	100	
Väntetid SäBo, dagar			17	21,5	18	

Kommentar

Fortsatt arbete med nytt verksamhetssystem pågår. Vissa brister i systemet kvarstår och behov av justeringar uppkommer.

Vi har flera överkända beslut över tre månader som gäller kontaktperson. Ett överkändt beslut gäller boende LSS. I det ärendet har gruppboad erbjudits och inflytt kan bli aktuellt inom kort.

Vi har noterat en viss ökning på efterfrågan på särskilt boende. Störst behov finns av demensplatser. Ett förslag har tagits fram om att ett antal omvårdnadsplatser ställs om till demensplatser.

Införande av IBIC fortsätter. En lista av samtliga ärenden har tagits fram per ort för att planera överföring av ärenden till nya processer (SoL (2001:453) och LSS (1993:387)). Varje ärende kräver att IBIC-modellen följs och därmed att en utredning görs. Överföring av ärenden till nya processer startades i maj. Arbetet är tidskrävande och förväntas pågå under ytterligare ca ett år.

Under kvartalet har överflyttning av insatsen matdistribution till ny process genomförs. Samhall har tagit över leverans av matlådor från den 3 september. Arbete med justeringar i rutiner och ärenden pågår.

Riktlinjer färdtjänst

En översyn av riktlinjerna för färdtjänst har påbörjats.

En organisationsförändring har beslutats på biståndsenheten. Förändringen innebär att två handläggare kommer att arbeta med avgifter och färdtjänst. I nuläget arbetar två handläggare med avgifter och en handläggare med färdtjänst. En riskbedömning har genomförts och samverkan om övertalighet att påbörjats.

VoO Funktionsvariation

	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Kvartal 2, 2018	Kvartal 3, 2018	Procentuell förändring/år
Antal LSS boende, vid kvartalets slut		100	90	100	117	
DV, antal brukare			92	98	102	
- Egen regi			79	83	89	
-LOV			13	13	13	
P-ass LSS						
-personer			5	6	8	
-timmar			5 723	5 702	6 993	
P-ass SFB						
Antal ärenden			22	22	22	

vid kvartalets slut						
-varav utförs av egen regi			10	10	10	

VoO Hjälpmedel

	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Kvartal 2, 2018	Kvartal 3, 2018	Procentuell förändring/år
Kostnad för A-hjälpmedel		1 125 019	343 881	877 485	661 262	
-antal förskrivningar			89	98	112	
Kostnad för B-hjälpmedel		424 777	380 790	373 681	311 522	
-antal förskrivningar			648	530	372	

Närvårdsenheten

Närvårdsenheten	Kvartal 2, 2018	Kvartal 3, 2018	Kvartal 3, 2017
Bruttokostnad tkr	4 915	5 377	4 935
Personalkostnad tkr	3 921	4 480	4 043
Beläggning, procent	90	88	80
Totalt antal personer	144	132	118
SoL	26	10	26
HSL	118	122	92
Totalt antal vård dagar	1 274	1 104	1 181
SoL	394	259	462
HSL	880	845	719
Kostnad per vård dag	3 858	4 188	4 179
Medelvärde vård dag	8,8	8,4	10
SoL	15,2	25,9	17,8
HSL	7,5	6,9	7,8
Median vård dagar	7	6	7

SoL	14,5	20	15
HSL	6	6	6
Antal inskrivningar	127	122	109
Från eget boende	125	122	94
via husläkare	61	60	41
via akutmottagning	44	51	44
via SAH	2	1	-
via biståndsbeslut	18	8	9
Från sjukhus	0	2	14
Från SäBo	0	0	-
Inom enheten	2	0	1
från SoL till HSL	0	0	1
från HSL till SoL	2	0	-
Antal utskrivna	134	116	108
till eget boende	95	80	70
till sjukhus	9	11	9
till SäBo	14	11	10
till kommunens korttidsenhet	2	3	3
Inom enheten	6	11	5
från SoL till HSL	0	1	2
från HSL till SoL	6	0	3
Avliden	6	10	10

Kommentar

Jämfört med kvartal 2 2018 är det inga större förändringar gällande beläggning i %, antal vård dagar minskat vilket beror på att verksamheten från den 1 juli-12 augusti minskat antal öppna platser från 18 till 10. Bruttokostnaden ökat jämfört med kvartal 2 likaså personalkostnaderna som kan bero på svårigheter att rekrytera sjuksköterska till natten, har under våren haft en vakant nattjänst som genererat en del övertidsersättning. Har nu under sommaren även hyrt in sjuksköterska från bemanningsföretag för att klara av att bemanna natten med sjuksköterska. Har fortfarande vakant nattjänst som bemannas med hyrföretag.

Median vård dagar enligt SoL ökat jämfört med kvartal 2

Nytt avtal framtaget mellan regionen och kommunen som vi nu under hösten kommer att arbeta med att gemensamt utveckla verksamheten för att stärka den nära vården till fördel för Östhammar kommuns innevånare.

Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialnämnden, Kvartal 3 2018

Innehållsförteckning

1	Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
---	---	---

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår socialnämnden besluta att överlämna redovisningen till fullmäktige

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Bakgrund

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

LSS Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2017-09-25	9.4 § Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare	Frånsagt sig beviljad insats 180725	Kvinna
2017-04-26	9.9 § Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad	Verkställt 180901	Kvinna
2016-05-03	9.9 § Bostad för vuxna	Den enskilde har tackat nej	Erbjudet 180828	Man
2018-06-19	9.4 § Kontaktperson	Den enskilde har tackat nej	Erbjudet 180619	Man
2018-05-03	9.9 § Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2018-05-28	9.9 § Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2018-06-27	9.3 §	Resursbrist,		Kvinna

	Ledsagarservice	saknar lämplig personal		
2018-04-24	9.9 § Bostad för vuxna	Den enskilde har tackat nej	Erbjudet 180613	Man
2018-04-24	9.10 § Daglig verksamhet	Den enskilde har tackat nej	Erbjudet 180613	Man

SoL Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2017-06-12	Ledsagning (OF)	Resursbrist, saknar lämplig personal	Verkställt 180726	Kvinna
2018-02-23	Korttidsboende (ÄO)	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad	Verkställt 180718	Man
2018-03-09	Kontaktperson (IFO)	Frånsagt sig beviljad insats	Avslutat 180712	Man
2017-11-14	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Kvinna
2017-12-08	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2018-05-31	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Kvinna
2018-06-19	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2018-06-28	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2018-05-08	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2018-04-11	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Kvinna

Riskbedömning nedläggning HVB egen regi

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att HVB verksamheten i egen regi läggs ned.

Bakgrund

Hösten 2015 kom det många ensamkommande barn till Sverige och behovet av HVB placeringar ökade dramatiskt. Situationen har förändrats och efter januari 2017 har det endast kommit två ensamkommande barn till Östhammars kommun. Kommunen har idag en HVB-verksamhet i egen regi, Solbacken, och verksamheten är förlagd i Östhammarshems fastighet på Albrektsgatan 14. Boendet har en kapacitet på cirka 26 HVB platser.

Den här riskbedömningen ska se till riskerna av en nedläggning av kommunens HVB hem för ensamkommande från ett kommunperspektiv. Riskbedömningen ska också försöka belysa kommunens framtida möjlighet att tillgodose behov av placeringar av kommande asylsökande ensamkommande efter en nedläggning.

Behov

I dagsläget har kommunen endast åtta placerade barn/ungdomar på vårt HVB hem för ensamkommande. Verksamheten bedömer att några av barnen/ungdomarna kan flytta över i annat boende, exempelvis familjehem eller stödboende. Behovet av HVB platser i egen regi bedöms i nuläget uppgå till mellan 3-5 platser.

Prognos av framtida behov

Migrationsverkets senaste prognos¹ för de kommande åren ger en bild av ett mottagande som är i nivå med 2017 och 2018, alltså ett relativt lågt antal asylsökande. Migrationsverkets prognos är vag och bygger på ett antal antaganden. Ett antagande som är högst osäker för tillfället och som Migrationsverket tror kommer ha en stor betydelse för antalet asylsökande framöver är det politiska läget. Migrationsverket skriver att en eventuell återgång till permanenta uppehållstillstånd som huvudregel och mer generösa bestämmelser för anhöriginvandring kommer sannolikt innebära att fler människor väljer att söka asyl i Sverige, särskilt om andra länder i Europa, inte minst Tyskland, har en mer restriktiv lagstiftning.

¹ Verksamhets- och utgiftsprognos juli 2018. Migrationsverket

Riskbedömning genomförd med myndighet på individ och familjeomsorg (IFO)

Hur ser ni på behovet av HVB placeringar för ensamkommande under 2019-2020?

Verksamheten ser inte några förändringar i antalet mottagna ensamkommande barn de närmsta åren.

Hur kommer ni lösa behovet av placeringar på HVB vid en eventuell nedläggning av HVB egen regi?

I första hand kommer vi placera på familjehem alternativt på stödboende. Vi kommer också behöva ta fram en överenskommelse med några andra kommuner där det finns HVB hem.

Hur påverkas handläggarnas arbete inför placering och uppföljning av att inte ha HVB verksamhet i kommunen?

Arbetets omfattning kommer öka för handläggare, i form av kontakt med utförare och avtalsskrivande mm. Avståndet kommer påverka på så vis att handläggare kommer behöva resa både inför placering och uppföljning. Kontinuitet och samarbetet med utförare kommer försämrats i och med att vi inte har en utförare att kommunicera med. Verksamheten tappar även i handlingskraft vid snabba anvisningar från Migrationsverket.

Hur påverkas det ensamkommande barnet eller ungdomen av att inte ha HVB verksamhet i kommunen?

Avståndet till sin handläggare kan innebära att träffarna blir färre och kontakten inte blir lika nära.

Övriga funderingar inför en eventuell nedläggning av HVB verksamheten?

Det är idag oklart hur vi ska hantera barn/ungdomar som idag bor på det egna HVB boendet men inte är redo att flytta över till stödboende?

Svårt för myndighet IFO att ha koll på när de ensamkommande barnen/ungdomarna är redo att gå vidare till ett mer självständigt boende.

Möjlighet att placera ensamkommande barn/ungdomar i annan kommun

En kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn har, från den 1 juni 2018, begränsade möjligheter att placera barnet i en annan kommun

Av 3 § tredje stycket LMA framgår att en kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn får placera barnet i ett boende i en annan kommun endast om:

1. kommunerna har ingått en överenskommelse om placeringen,
2. placeringen sker med stöd av LVU eller med stöd av SoL i fråga om barn med motsvarande vårdbehov, eller
3. det med hänsyn till barnets vårdbehov finns synnerliga skäl.

Ekonomisk analys

Det nya ersättningssystemet som infördes 1 juli 2017 innebar kraftigt lägre ersättningar jämfört med tidigare vilket medför att verksamheten behöver sänka sina kostnader för att anpassa sig till de ekonomiska ramarna. Omställningen tar tid och i dagsläget anger prognosen för verksamhetsområdet ensamkommande ett underskott om 9,6 mnkr för 2018.

En HVB plats i egen regi kostar idag cirka 4 000 kr per dygn och person, vilket ska sättas i relation till den ersättningen kommunen får på 1 350 kr för barn under 18 år och 750 kr för barn över 18 år.

Kostnader för att lägga ned verksamheten beror på vilken möjlighet som finns att erbjuda övertalig personal andra tjänster inom kommunen. Vid ett antagande om att ingen tjänst finns att erbjuda kan personalkostnaderna beräknas uppgå till 500 tkr * 6 månader, 3 mnkr. Lokalkostnaderna för hela Solgården (inkluderar även stödboendelägenheter) uppgår till cirka 3,5 mnkr, där själva HVB verksamheten ensamt står för närmare 3 mnkr.

Vad kostar en ny eventuell uppbyggnad av verksamheten i fall att en till våg kommer?

Den erfarenheten Östhammars kommun har av att snabbt anpassa HVB verksamhet i egen regi och kostnader förknippad med det kommer från perioden 2011-2018. Överblicken över kostnadsutvecklingen ges nedan uppdelat i tre faser,

- Uppstartsfas

Östhammars kommun startade upp egen verksamhet redan 2011 och under perioden 2011-2015 låg dygnskostnaden för en boendeplats på lite drygt 2 000 kr med viss fluktuation beroende på belägningsgrad.

- Anpassning till flyktingströmmen hösten 2015

Ökningen under hösten 2015 klarades av genom det egna boendet, ett nära samarbete med extern HVB aktör hemmahörande i kommunen samt HVB placeringar i andra kommuner. Dygnskostnaden i anpassningsfasen (2015-2016) ökade där placeringar i andra kommuner stod för en flexibilitet men bidrog också till att dra upp snittkostnaden till närmare 3 000 kr/dygn.

- Avvecklingsfasen

I avvecklingsfasen (2017-2018) där kommunen haft egen regi verksamhet i kombination med externa placeringar. Dygnskostnaden har i den här fasen gått från cirka 3 000 till 5 000 kr i dygnskostnad till följd av en kraftigt nedåtgående belägningsgrad för vår egen regi.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att en nedläggning av HVB verksamheten i egen regi är nödvändig.

Att bedriva en verksamhet med kraftigt minskat underlag är inte långsiktigt hållbart vare sig ur ett ekonomiskt eller arbetsmiljömässigt perspektiv. Att under en

längre tid minska på personal för att anpassa sig till de ekonomiska förutsättningar som ersättningen från Migrationsverket ger skapar en stor osäkerhet i verksamheten. Med ett underlag på cirka fem barn och unga ger Migrationsverkets ersättningar en budget på cirka 2 mnkr för 2019, vilket inte ens finansierar lokalkostnaderna.

Åtgärder

På kort sikt behöver man ta fram en plan för att kunna tillgodose behovet av att tillhandahålla platser för både befintliga och framtida anvisningar från Migrationsverket. Åtgärder i planen:

- Ta fram överenskommelser med andra kommuner där vi tänker oss HVB placeringar i framtiden, i enlighet med LMA
- Söka kommunövergripande samarbete inom länet för att i framtiden kunna driva kommungemensam HVB verksamhet
- Se över möjlighet att utöka med ytterligare jourfamilj som kan ta emot målgruppen

Man behöver också ta hänsyn till de farhågor och risker man ser från myndighetssidan på IFO. På längre sikt behöver man säkra upp att den erfarenhet och kunskap förvaltningen byggt upp kring att bedriva verksamhet för ensamkommande lever kvar.

Underlag²

Beslutet skickas till

Socialchef Håkan Dahlqvist

Chef för individ och familjeomsorg Yvonne Wahlbeck

² För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se

= = = = =
DNR SN-2018-233:1
DPL 719
= = = = =

Östhammar 2018-09-08

Till Socialnämnden i Östhammarskommun

Besvikelse, frustration, oro och nedstämdhet är några av de känslor man bemöts av dagligen från barn och vuxna. Detta på grund av icke folkvalda tjänstemän inom socialförvaltningen inte klarar av att arbeta med långsiktiga mål. De arbetar utifrån max ett kalender/budgetår i taget.

Vi/ni har i Östhammarskommun valt att ta emot ensamkommande flyktingbarn. Vi har haft tre HVB-hem plus externa platser. HVB hemmen har ett efter ett fått upphöra och ungdomarna flyttas runt som möbler.

Dessa pojkar som (där flertalet kom 2015) blivit lovade av socialförvaltningen att när de anlände till kommunen att få bo kvar i kommunens lokaler fram tills de fyller 21 år. Nu när sista boendet ska avvecklas kommer de pojkar som är över 16 år men under 18 år att få flytta till Stödboende 18+ Öst och Väst. Detta för att minska personalkostnader då personal varslas. De ungdomar som redan bor på Stödboendena 18+ ÖST och Väst anses plötsligt "flygfärdiga" och kastas ut. De ungdomar som bor där har inte hunnit stå så lång tid i bostadskö. Därför är chanserna minimala till att få en bostad. Precis som för de svenskfödda ungdomarna, som till skillnad oftast har ett socialt nätverk runt sig. Vilket de här unga människorna inte har. Man uppmuntrar dem från förvaltningens håll att söka även rum som inneboende och så vidare.

Nämnden bör få veta att bland dessa unga killar finns det bland annat två killar som slutade grundskolan VT-17 efter att gått inte fullt fyra terminer med Frösåkersskolans högsta betyg. Där rektor [REDACTED] tog pojkarna med sig till Uppsala och köpte för egna medel kostymer till killarna att ha på skolbalen och avslutningen. Där han framförde ett så gripande tal om dessa pojkar så inte ett öga var torrt. Han pratade om hur kommunen behöver sådana duktiga, ambitiösa och målinriktade killar. Dessa pojkar kom in på Wilhelm Haglunds gymnasium på sina egna meriter (betyg) och fortsätter utvecklas i snabbt tempo. De älskar att gå i skolan. De finns även andra ensamkommande killar som går på WHG och som kan få en fantastisk framtid.

De går ensamkommande på vårdlinjen som gladeligen vill och kan jobba inomvården. De går killar på naturvetenskapliga programmet som har höga mål i livet. Alla pojkarna inom HVB verksamheten har haft sommarjobb. Några har fått goda vits ord från COOP. De har skaffat vänner och smått integreras. De spelar fotboll i Östhammar och Hargs fotbollsförbund. De går på allt från dansskolor till parkour. Dessa killar har ni bestämt är flygfärdiga och går en osäker framtid till mötes. Det är fortfarande 7 till 8 killar som är under 18 år.

Att Barnkonventionen inte ännu är lagstiftad är en sorg. Att luta sig mot några artiklar är inte att tänka på.

De ungdomar som i dag är ca 22 stycken med HVB och Stöd blir bestraffade för att höga tjänstemän på socialförvaltningen inte utfört sitt jobb. Där ni indirekt inte utfört ert uppdrag. Att socialförvaltningen gått 42 miljoner minus eller HVB verksamheten för ensamkommande gått 6-7 miljoner minus rör inte pojkarna för. Pojkarna behövs i vår kommun men ni stöter och jagar bort dem.

En av pojkarna berättar att han trivs så bra i Östhammar för att människorna som bor här är så vänliga. Hans bild av Östhammar är att det inte finns några rasister, kriminella eller droganvändare. Östhammar är så rent och vackert.

Andra killar har varit ledsna för att SD satt upp skyltar inför valet med texter om att våldtäktsmän ska utvisas med en pil in mot boendet. De undrar om folk i Östhammar tror detta om dem.

Vad tror ni i nämnden kommer att hända med pojkarna som blir bostadslösa? Eller ligger det inte i ert intresse område? Ett besök hade varit trevligt.

Man kan spekulera i om det kommer föda fram kriminalitet då de söker sig till andra grupper av bostadslösa landsmän. Fåtal stannar i kommunen är man säker på. De tvingas lämna sina studier för att skaffa arbete för att få inkomst. Några kommer falla tillbaka och låta sig utnyttjas för att få pengar.

Den sorg man kan ha över detta är att den här situationen inte behöver ha inträffat om man arbetat långsiktigt. För kännedom till nämnden så i slutet av augusti och månadsskiftet september 2016 pratade Solbackens dåvarande enhetschef [REDACTED] Valös enhetschef [REDACTED] och Österos enhetschef [REDACTED] med IFO-chef [REDACTED] om att det skulle se ut så här på boendena fram över.

[REDACTED] som tidigare arbetat åt migrationsverket satt med mycket bra uppgifter och statistik. De vädjade om att inte starta upp Månskenet utan att få vara kvar i Valö ca sex månader och där efter kunnat dela upp pojkarna på Östero och Solbacken. Solbacken kunde även ta emot de sex pojkar som hämtades tillbaka från Ösmo i Nynäshamn. De fick inget gensvar. Samma presentation fick socialchefen [REDACTED] i oktober samma år.

Trots detta så bekostades en renovering av blivande Månskenets lokaler på Solgården. Man flyttar killarna från Valö till Östhammar och tillsätter oerfaren personal som inte hinner få varken förberedelse tid eller utbildning/fortbildning. Ungdomarna är otrygga i sin förändringsprocess, killar med både PTSD och andra trauman i bagaget sätter upp agendan. Verksamheten startas utan larm och fullgott brandskydd och arbetsmiljöansvarig på kommunen kopplas in av personal. Mer kostnader tillkommer i form av snabba lösningar.

Vid den här processen har redan Österos enhetschef sagt upp sig och mycket spekulationer uppstår. Verksamhetschef [REDACTED] får gå in som t.f chef plus sitt eget uppdrag tillsammans med en personal som blir gruppleddare. Valöpojkarnas enda trygghet [REDACTED] säger upp sig från sin tjänst som enhetschef på Månskenet. [REDACTED] som då är enhetschef för Solbacken ska nu stötta orolig personal från tre boenden. Hon slutar under våren/försommaren 2017. Hon som vunnit kommunens kvalitetspris som visat så stort engagemang i både personal och ungdomar. Ytterligare oro bland personal och ungdomar uppstår.

Två nya enhetschefer tillsätts och nytt hopp tänds om nystart. De får ganska snart i sitt knä en omorganisering. Östero kommunens första HVB hem för ensamkommande ska läggas ned. De ska flyttas över till Månskenet. Personalen där mår så dåligt att beslut tas på att de ska få behålla sitt "inarbetade" namn. Vilket ni i nämnden sa ja till. Ingen tänker på ungdomarna(barnen) som ska byta namn igen. Ungdomarna som bodde på Månskenet var 12 stycken och Östero fick med sig tre stycken. Flyttar in i Januari 2018.

All personal på Månskenet utom en får sluta eller blir omplacerade. Östero personalen jobbar hårt på att skapa förtroende och relationer med ungdomarna. De hinner vara på plats ca två månader innan Månskenets enhetschef [REDACTED] slutar.

Beslut tas på att Solbackens chef [REDACTED] ska ansvara för båda boendena. Gruppleddare finns på plats på både Östero och Solbacken för stöttning. Under våren tas ett nytt beslut på att sammanslagning av boendena ska ske. Östero ska flytta in på Solbacken. I juni 2018 flyttar 5 pojkar och samtlig personal över till Solbacken. Flertalet av Solbackens personal omplaceras i kommunen. En ny grupprocess startar för ungdomarna och personal. En gruppleddare blir kvar som stöttning till enhetschef. Nya broar mellan personal och ungdomar byggs, förtroendena börjar komma, nya kontaktpersoner har tilldelats ungdomarna.

Under första veckan i september får personalen besked om att Solbackens HVB för ensamkommande ska avvecklas till årsskiftet. Enhetschef [REDACTED] har sedan sin start fått omorganisera och avveckla HVB-boenden. Kvar kommer stödboende dvs 18+ Öst och Väst finnas kvar med så liten bemanning som möjligt. Det ska inte finnas natt personal det ska vara ensamarbete för personalen och så vidare är den informationen personalen får. Frågan är hur länge? På dessa stödboenden ska våra 16 och 17 åriga pojkar placeras och alla 19 och 20 åringar är "flygfärdiga". 21 åringar har inte funnits på boendena sedan hösten -17 då de fick reda på att möjligheten att bo kvar inte längre fanns.

Vem ska försvara pojkarna? Vem ska säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering och bestraffning? Vem ska ge dem skydd och omvårdnad och trösta dem på nätterna? Vem ska bevaka deras rätt till utveckling, rätten till utbildning, skydd mot övergrepp integration och ge socialtrygghet? De berövas sin familjemiljö nu som vid flykten från sitt hemland. Vad står människors lika värde för?

Vi är inte bäst i klassen och kan inte slå oss för bröstet när det gäller att tillgodose ensamkommandes behov.

Att hela Sverige har brister i hanteringen av asylärenden är något som kommer att stå i historieböckerna framöver. Detta kommer bli tydligt när FN:s barnrättskommitté ska granska Sverige i januari 2020.

Men att Östhammarskommun med Socialnämnden i spetsen var en av dessa har man aldrig kunnat tro.

Fler av personalen, kontaktfamiljer, godemän, handläggare och medborgare är så ledsna över denna hantering.

Vänligen

Socialnämnden har tagit del av ert brev.

Socialnämndens uppgifter styrs i huvudsak av kommunallag, sociallagstiftning samt Socialstyrelsens allmänna råd. Socialnämnden granskas av tillsynsmyndigheten IVO (Inspektionen för Vård och Omsorg). Inom socialnämndens omfattande verksamhet är det nämnden som genom beslut om budgetramar, mål och riktlinjer styr verksamheten. Genom en delegationsordning är det stora flertalet beslut delegerade till tjänstemän inom socialförvaltningen. Socialnämnden tar löpande emot information från förvaltningen såväl i muntlig som skriftlig form.

Socialnämnden har noggrant följt utvecklingen av de insatser som gjorts för asylsökande ensamkommande barn, från den mycket stora tillströmningen hösten 2015 och våren 2016. Östhammars kommun åtog sig solidariskt med andra kommuner att ta emot ett förhållandevis stort antal barn i enlighet med de beräkningsmodeller som Länsstyrelsen utarbetade.

De smått kaotiska förhållanden som den stora tillströmningen innebar gjorde att insatser i form av såväl kommunala HVB (Hem för Vård och Boende) i hast byggdes upp. Vidare placerades många barn i köpta platser på HVB med privata huvudmän samt i familjehem. På grund av trycket placerades många barn långt ifrån Östhammars kommun.

Insatserna för asylsökande ensamkommande barn utgår helt och hållet från lagstiftningen och skiljer sig inte från vad som i allmänhet görs för barn och unga som har behov som inte tillgodoses på annat sätt. Konkret innebär det att Socialnämnden har en plikt att utreda behoven och att besluta om insatser. Definitionsmässigt saknar ju asylsökande ensamkommande barn vårdnadshavare och annat nätverk som kan tillgodose, i första hand grundläggande behov. Socialnämnden vill understryka att beslut om enskilda barns behov av insatser inte påverkas av ekonomiska överväganden.

När det gäller hur insatserna ska organiseras, har kommunen ett ansvar gentemot medborgarna, skattebetalarna i kommunen, att bedriva kostnads-effektiv verksamhet. I takt med att tillströmningen av asylsökande ensamkommande barn drastiskt minskat till följd av beslut i riksdag och regering har därför översyn av verksamheten måst ske.

Dock bör nämnas att det är på migrationsverkets, dvs statens uppdrag, som socialnämnden bedriver denna verksamhet. Verksamheten som bedrivs ska genomföras utifrån den ekonomiska ram som migrationsverket fått tilldelat av staten. Det är våra riksdagspolitiker som bestämt att dagersättningen är satt till 750 respektive 1300 kr. Då det inte ska ske någon subventionering av statlig verksamhet från kommunens sida har socialnämnden haft en stor utmaning i att ställa om verksamheten utifrån migrationsverkets ersättningsnivåer. Nämnden

vill betona att förvaltningens tjänstemän inte driver verksamheten utifrån kortsiktiga beslut utan endast anpassar sig till statens ständigt förändrade regelverk.

Socialnämnden och kommunen i sin helhet har en stark strävan att alla barn och unga ska betraktas på ett likvärdigt och rättvist sätt med utgångspunkt i vars och ens behov. Detta innebär att olikheter i behov ska mötas med olika insatser. I kapitlet 1 § Socialtjänstlagen:

Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,*
- jämlikhet i levnadsvillkor,*
- aktiva deltagande i samhällslivet.*

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Det är snarast oundvikligt att enskilda personer kan anse sig komma i kläm när omvärlden förändras och verksamheter omorganiseras. Men, Socialnämnden vill återigen understryka att det alltid är de individuella behoven som styr utformningen av beslut och insatser för den enskilde.

Socialnämndens myndighetsutövning är liksom all annan myndighetsutövning förenad med strikta regelverk. Den som är missnöjd med ett beslut i sitt eget ärende har möjlighet att överklaga beslutet till Förvaltningsrätten i Uppsala, så kallat förvaltningsbesvär.

Den eller de medborgare i kommunen som anser att kommunen eller en nämnd fattat beslut utan stöd i lagstiftningen har möjlighet att klaga på beslutet, också hos Förvaltningsrätten, för en laglighetsprövning, så kallat kommunalbesvär.

När det gäller era synpunkter på de politiska partiernas affischering i samband med valet kan vi inte kommentera enskilda partiers budskap. Vi hänvisar till två av Sveriges grundlagar om tryckfrihet och yttrandefrihet, Tryckfrihetsförordningen och Yttrandefrihetsgrundlagen.

Avslutningsvis, tack för era synpunkter.

Socialnämnden vill återigen rikta ett varmt tack till alla de frivilliga krafter, såväl organiserade som individuella, som månat om de asylsökande ensamkommande barnen bland annat genom språkkafeer och idrottsverksamheter.

För Socialnämnden

Kerstin Björck Jansson

Uppräkning av ersättning till LOV utförare inom daglig verksamhet, 2019

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar om att bibehålla 2018 års ersättningsnivå till LOV-utförare av daglig verksamhet från och med 1 januari 2019.

Bakgrund

Östhammars kommun tillämpar sedan våren 2010 lagen om valfrihet inom daglig verksamhet. Utförare som uppfyller de krav som ställs i förfrågningsunderlaget kan ansöka om och beviljas att bli utförare av daglig verksamhet i kommunen. Både kommunens daglig verksamhet i egen regi och externa utförare ersätts med en månadsersättning, som är indelade i sju vårdnivåer. Den externa ersättningen inkluderar även en momskompensation på 6 %.

Uppräkning

Ingen uppräkning sker för 2019 trots Vård och omsorgs ramuppräkning (exklusive volymkompensation) på 2,32 %.

Månadsersättning i per brukare

	2017	2017	2018 och 2019	2018 och 2019
Nivå	Egen regi	Extern regi (6% momskompensation)	Egen regi	Extern regi (6% momskompensation)
1	4 484 kr	4 753 kr	4 593 kr	4 868 kr
2	7 229 kr	7 663 kr	7 405 kr	7 849 kr
3	10 524 kr	11 157 kr	10 780 kr	11 428 kr
4	13 271 kr	14 068 kr	13 593 kr	14 410 kr
5	17 665 kr	18 725 kr	18 094 kr	19 180 kr
6	26 453 kr	28 040 kr	27 096 kr	28 721 kr
7	29 751 kr	31 535 kr	30 474 kr	32 301 kr

Ekonomiska konsekvenser

Med ett antagande om oförändrad volym kan man beräkna kostnadsbesparingen utifrån 2018 års prognostiserade kostnader om cirka 15 mnkr, vilket ger kostnadsbesparing för 2019 på 348 tkr ($15 \cdot 2,32\%$).

Uppräkning av ersättning till utförare av hemtjänst, 2019

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att inte räkna upp ersättningen till 2019 för LOV utförare av hemtjänst.

Bakgrund

Östhammars kommun tillämpar sedan våren 2010 lagen om valfrihet inom hemtjänst. Utförare som uppfyller de krav som ställs i förfrågningsunderlaget kan ansöka om och beviljas att bli utförare av hemtjänst i kommunen. Både kommunens hemtjänst i egen regi och externa utförare ersätts per utförd timme. Ersättningen är differentierad och i den externa ersättningen inkluderas tillägg för administrativa kostnader och momskompensation på 6 %.

Uppräkning

2018 räknades ersättningen till utförarna upp i enlighet med vård och omsorgs ramuppräkning på 2,43 %. Inför 2019 har vi genomfört en omvärldsbevakning kring ersättningsnivåer i andra kommuner, resultatet visas i tabellen nedan.

Ersättningar 2018 i andra kommuner

Ersättningsnivåer för utförd tid av personlig omvårdnad och serviceinsatser inom hemtjänst					
		Kommunens egen regi		Privata utförare	
Kommun	Insatstyp	Tätort	Glesbygd	Tätort	Glesbygd
Knivsta	Personlig omvårdnad	438	477	451	492
	Serviceinsatser	438	477	451	492
Nyköping	Personlig omvårdnad	410	467	415	472
	Serviceinsatser			338	386
Uppsala	Personlig omvårdnad	402	489	415	505
	Serviceinsatser	364	440	374	453
Leksand	Personlig omvårdnad	415	415	415	415
	Serviceinsatser	415	415	415	415
Östhammar	Personlig omvårdnad	427	468	468	502
	Serviceinsatser	Utförs av Samhall		468	502

Slutsats

Omvärldsbevakningen pekar på att ersättningsnivån i Östhammar är hög i jämförelse och därmed lämnar detta utrymme för att lämna hemtjänstens timersättningen oförändrad för verksamhetsåret 2019.

Socialnämnden

Förslag till sammanträdesdagar 2019

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner sammanträdesdagar för 2019.

Arbetsutskott ¹	Socialnämnd ²	Studiedag ³ /budgetdag ⁴
9 januari (personärenden)	9 januari (AU utses)	
23 januari	6 februari	10 februari; studiedag*
20 februari	13 mars	20 mars; budgetdag*
27 mars	10 april	
24 april	8 maj	
22 maj	5 juni	
26 juni (personärenden)		
7 augusti	21 augusti	
5 september	18 september	
2 oktober	16 oktober	
30 oktober	13 november	20 november; studiedag*
27 november	11 december	
19 december (torsdag, personärenden)		

Beslutsfattare/delegat: socialnämnden

Bakgrund

Socialnämnden har tidigare som regel haft en nämnd per månad utom i juli. Före varje nämnd är det ett arbetsutskott som bereder ärenden inför nämnden. På arbetsutskotten behandlas även personärenden på delegation. I samband med varje nämnd har ett extra arbetsutskott planerats in för att behandla personärenden med syftet att förbättra handläggningsprocessen.

¹ Arbetsutskottets sammanträden är alltid i röda rummet, socialkontoret. Arbetsutskottets sammanträden börjar klockan 8.00 om inget annat anges.

² Socialnämndens sammanträden är alltid i gröna rummet, socialkontoret. Socialnämndens sammanträden börjar klockan 9.00 om inget annat anges.

³ Datum för studiedagarna är preliminära.

⁴ Datum för budgetdag är preliminärt.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget till sammanträdesdatum för 2019 skiljer sig åt från tidigare år på grund av att en ny socialnämnd kommer tillträda. Socialnämndens första sammanträde 2019 är den 9 januari där arbetsutskottets ledamöter och ersättare kommer väljas. En kort introduktion för papperslösa sammanträden kommer presenteras till socialnämndens ledamöter och ersättare.

Efter lunch planeras arbetsutskottets första sammanträde med ordinarie ledamöter, ersättare samt de ledamöter som har socialjour under 2019. En introduktion om vad dessa uppdrag innebär kommer presenteras. Efter introduktionen kommer personärenden handläggas av arbetsutskottets ordinarie ledamöter.

Hänsyn har tagits till tidigare faktorer för 2018 i möjligaste mån när det kommer till:

- Anpassning till inlämningstider för årsbokslut, delårsbokslut och budget.
- Möjlighet att behandla budgetuppföljning i arbetsutskottet.
- Anpassning till inlämningstider för ärenden som ska behandlas i kommunstyrelsen och undvikandet av att socialnämndens sammanträden förefaller dagen efter kommunfullmäktiges sammanträden.

Underlag⁵

Förslag till sammanträdesdagar för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Socialförvaltningens ledningsgrupp
Verksamhetschefer individ- och familjeomsorg
Områdeschefer vård och omsorg

⁵ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se

Socialförvaltningen
Jessica Helmeffors Områdeschef

Socialnämnden

Omställning av omvårdnadsplatser till demensplatser

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att fler platser för personer med demensdiagnos/problematik skapas på särskilt boende. Beslutet innebär att sju omvårdnadsplatser ändrar inriktning till demensplatser vid Lärkbackens särskilda boende i Gimo.

Beslutsfattare: Socialnämnden

Bakgrund

Vård och omsorg har sett en ökning av personer med demensdiagnos och demensproblematik. I nuläget är behovet av platser på särskilt boende för demensvård större än vad som kan tillgodoses. Personer med beslut om särskilt boende får därmed vänta längre än vad som är lämpligt utifrån deras behov av stöd. Detta kan innebära extra kostnader för socialförvaltningen i form av vite/avgift från IVO (inspektionen för vård och omsorg) för icke verkställda beslut. I dagsläget finns sju biståndsbeslut om särskilt boende för personer med demens, men inga lediga platser för den målgruppen. Samtidigt finns för det närvarande inga personer med biståndsbeslut om särskilt boende med inriktning omvårdnadsplats, som väntar på verkställighet.

Sammanfattning av ärendet

Beslutet i ärendet skulle innebära att Lärkbacken ändrar inriktning för sju omvårdnadsplatser till demensplatser. Efter förändringen kommer det att finnas 12 demensplatser och 35 omvårdnadsplatser vid Lärkbacken. Vård och omsorg följer löpande behov av demens- och omsorgsplatser, samt platser för andra behov.

Ekonomisk beräkning

Förändringen av inriktningen på platserna kommer att innebära ökade kostnader på 474,000 kronor för helår.

Beslutet skickas till

Vård och omsorgschef

Kommun(er): Samtliga kommuner

Region Uppsala: Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar

Fastställt av:??

Datum:2018-xx-xx

Överenskommelse gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte	3
Termer och begrepp	3
Ansvarsfördelning	4
Region Uppsala	4
Kommunerna	4
Omfattning	5
Samsjuklighet och särskilda målgrupper att beakta	5
Genomförande	5
Förebyggande arbete	5
Bedömning	6
Behandling	6
Psykologisk och psykosocial behandling	6
Läkemedelsbehandling vid riskbruk, beroende och abstinens	7
Psykosociala stödinsatser	7
Arbete/sysselsättning	7
Boende	7
Dopningsmedel	7
Samordnad individuell plan (SIP)	8
Fast vårdkontakt	8
Stöd till anhöriga och närstående	8
Barn som anhöriga	8
Orosanmälan	8
Smittskyddsarbete	8
Brukarinflytande	9

Uppföljning.....	9
Versionshistorik.....	9
Referenser.....	9

Bakgrund

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) SoL, 5 kap 9a§ och Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) HSL 16 kap 3 §, är landsting och kommuner skyldiga att ingå en gemensam överenskommelse om samarbete kring personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel samt spel om pengar.

Kommunerna fick från årsskiftet 2018 ett utvidgat ansvar för att även förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga. Hälso- och sjukvårdens ansvar för barns behov av information, råd och stöd om förälder (eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor med) missbrukar alkohol eller andra beroendeframkallande medel, utökas så att det även gäller vid spelproblem.

Denna länsövergripande överenskommelse ska ligga till grund för lokal samverkan mellan länets kommuner och Region Uppsala. De lokala överenskommelserna anpassas efter lokala behov och förutsättningar och ska beskriva hur samverkan ska ske i respektive kommun. Samverkan kan även inkludera aktörer, som till exempel polis, skola eller civila aktörer.

I Uppsala län finns en samverkan kring missbruks- och beroendevård, RIM. Den består av en styrgrupp med representanter från länets samtliga kommuner, en samordnare från FoU, Region Uppsalas förvaltningar och ledningskontor, brukarmedverkan samt en adjungerad från länsstyrelsen. RIM är även lokalt förankrat genom närvårdssamverkan i varje kommun mellan socialtjänsten, beroendevården och primärvården.

Syfte

Överenskommelsen ska tydliggöra ansvarsfördelning och stärka samverkan mellan kommunerna och Region Uppsala samt utgöra grund för lokala överenskommelser.

Termer och begrepp

Till följd av att socialtjänsten och hälso- och sjukvården använder olika termer och begrepp så anges nedan enbart de övergripande som är gemensamma och hämtas utifrån kunskapsunderlagen.

Risk- /skadligt bruk

Innebär att konsumtionen ännu inte har utvecklats till missbruk eller beroende men riskerar att göra det om den fortsätter. Konsumtionen innebär en klar risk för att utveckla kroppsliga skador

Missbruk,

Innebär att ett fysiologiskt beroende ännu inte uppstått men risken är stor att det utvecklas till det. Här har fysiska- och psykiska skador samt sociala problem börjat uppstå. Personer i missbrukarens omgivning brukar också påverkas negativt av missbruket

Beroende, definieras enligt ICD -10 att tre eller fler kriterier skall vara uppfyllda under en 12-månadersperiod:

- toleransutveckling
- abstinensutveckling
- kontrollförlust
- stark längtan, behov eller tvång

- användning prioriteras framför andra aktiviteter och förpliktelser
- fortsatt användande/utövande trots kroppsliga och/eller psykiska skador

Anhörig/närstående

Exempelvis make eller maka, barn, föräldrar, syskon, sambo eller särbo, nära vän eller arbetskamrat.

Riskabelt spelande

Riskabelt spelande omfattar allt från personer som ligger i riskzonen för att utveckla ett spelproblem till personer som har ett spelberoende.

Problemspelande

Problemspelande är ett mått på spelproblem som främst mäts genom PGSI (Problem Gambling Severity Index). I begreppet ingår inte grupper med viss risk.

Hasardspelsyndrom/ Spelberoende

Hasardspelsyndrom är en psykiatrisk diagnos för spel om pengar. Spelberoende betyder att problemen är så allvarliga att det kan vara ett kliniskt beroende.

Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelningen mellan de olika huvudmännen utgår från anvisningar i respektive lagrum och de nationella riktlinjerna. Av de lokala överenskommelserna som upprättas framgår hur samverkan sker lokalt.

Region Uppsala

Hälso- och sjukvården ansvarar för att medicinskt bedöma, utreda, behandla sjukdomar och skador¹. Barns behov av information råd och stöd ska beaktas om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel dopningsmedel eller spel om pengar.

Kommunerna

Socialtjänsten ansvarar för att förebygga och aktivt arbeta för att motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel, dopningsmedel samt spel om pengar.

Socialtjänsten bedömer, utreder och beslutar om insatser så att den enskilde får den hjälp och vård som hen behöver för att komma ifrån sitt missbruk. Insatserna som erbjuds enligt socialtjänstlagen är frivilliga. Om personer med missbruk behöver vård men inte samtycker till detta, kan vården under vissa förutsättningar ges mot den enskildes vilja².

¹ Överenskommelse kring handläggning av psykiatrisk sjukdom som beskriver ansvarsfördelning avseende diagnosområden för Region Uppsalas förvaltningar.

² Lagen om vård av missbrukare, LVM (1988:870), Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU (1990:52).

Omfattning

Barn, unga och vuxna med riskbruk, missbruk, beroende eller spelproblem som har behov av insatser från hälso- och sjukvården och socialtjänsten i Uppsala län. Barn och vuxna som anhöriga och närstående ska uppmärksammas och ges stöd utifrån sina behov.

Samsjuklighet och särskilda målgrupper att beakta

Samsjuklighet innebär i denna överenskommelse att någon har både ett diagnostiserat missbruk eller beroende och någon annan form av psykisk ohälsa och/eller somatisk sjukdom. Samsjuklighet är en komplicerande faktor med risk för sämre förlopp. Även följsamhet till behandling och behandlingsresultat är sannolikt sämre om det också finns en samtidig psykisk sjukdom.

Det är därför viktigt att samsjuklighet uppmärksammas och att personer med samsjuklighet får hjälp för de olika tillstånden samtidigt. En samordnad och samtidig vård och behandling är viktig och utgångspunkten är samordnad individuell plan (SIP).

Särskilda målgrupper att beakta:

- gravida kvinnor – skydd för det ofödda barnet^{3 4 5}
- personer över 65 år
- personer utsatta för våld i nära relationer
- barn och unga

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten i Uppsala län har gemensamt ansvar att utveckla fungerande arbetssätt kring äldre som missbrukar eller är beroende, informera om alkohol och droger vid åldrande samt erbjuda utbildning till personal.

Genomförande

Syftet med samverkan är att höja kvalitén inom missbruks- och beroendevården. Med vetenskapligt grundad metodik ökar förutsättningarna för att ge bättre vård och behandling för personer med missbruk/beroende. Jämställdhet och jämlikhet ska systematiskt beaktas i genomförande och uppföljning.

Förebyggande arbete

Enligt de nationella riktlinjerna har huvudmännen ansvar för att arbeta preventivt och med tidig upptäckt av riskbruk, missbruk, beroende vilket även omfattar spel om pengar.

Primärvården och socialtjänsten i Uppsala län har ansvar för:

- information och rådgivning på individuell nivå

Socialtjänsten har ansvar för

- uppsökande verksamhet

Primärvården har ansvar för

- tidiga interventioner vid riskbruk

³ *Klinisk handbok om psykisk sjukdom under graviditet och efter förlossning*, Region Uppsala

⁴ *SOSFS 2009:27 (Laro-föreskrift)*

⁵ *Skr.2015/16:86 (ANDT handlingsplan)*

Hälso- och sjukvården ska säkerställa en ansvarsfull förskrivning av beroendeframkallande läkemedel.

Bedömning

Bedömningsinstrument underlättar beslut om behandling och används för att följa upp och utvärdera åtgärder. Kvalitetssäkrade och standardiserade instrument innebär att bedömningen blir likartad oberoende av var en person söker hjälp. De metoder som rekommenderas i de nationella riktlinjerna för vård och stöd vid beroende bör användas vid bedömning, utredning och behandling.

Det är viktigt att beakta individens behov av somatisk vård och bistå individen med stöd till rätt vård i förekommande fall.

Socialtjänsten i Uppsala län har ansvar för

- motivationsarbete
- utredning av psykosociala behandlingsbehov
- utredning och ansökan till förvaltningsrätten om tvångsvård enligt LVM/LVU

Primärvården har ansvar för

- motivationsarbete
- upptäckt av riskbruk/skadligt bruk som en del av vanlig livsstilsundersökning/analys
- insatser vid riskbruk/skadligt bruk
- läkarundersökning vid LVM -utredning⁶
- LVM läkarintyg⁷

Specialistpsykiatri har ansvar för

- motivationsarbete
- utredning av beroendetillstånd
- läkarundersökning vid LVM-utredning
- LVM läkarintyg⁸
- Uppmärksamma somatisk ohälsa och hänvisa till rätt vårdinstans
- Psykiatrisk utredning och behandling.

Barnskyddsteamet Akademiska sjukhuset har ansvar för

- LVU läkarintyg⁹

Behandling

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten har ett gemensamt ansvar att erbjuda behandling och/eller psykosocialt stöd utifrån evidensbaserade/beprovade metoder. Valet av metoden/metoderna ska utgå från professionens bedömning tillsammans med individen.

Psykologisk och psykosocial behandling

Behandling av missbruk och beroende baseras på psykologiska och psykosociala teorier.

Psykologisk behandling fokuserar mer på intrapsykiska processer (kognitioner och beteenden) medan psykosocial behandling fokuserar mer på den sociala situationen och sammanhanget.

⁶ tillämpning i enlighet med Region Uppsalas interna [Överenskommelse kring handläggning av psykiatrisk sjukdom](#)

⁷ tillämpning i enlighet med Region Uppsalas interna [Överenskommelse kring handläggning av psykiatrisk sjukdom](#)

⁸ tillämpning i enlighet med Region Uppsalas interna [Överenskommelse kring handläggning av psykiatrisk sjukdom](#)

⁹ [Barn som utreds för vård utanför det egna hemmet](#)

Socialtjänst

Socialtjänsten har ansvar för att tillhandahålla psykosocial vård och behandling av missbruk/beroende.

Hälsa- och sjukvård

Region Uppsala ansvarar för psykologisk bedömning och behandling. Primärvården tillhandahåller rådgivande och motiverande samtal främst vid riskbruk. Specialistpsykiatri tillhandahåller rådgivande och motiverande samtal samt återfallsprevention.

Läkemedelsbehandling vid riskbruk, beroende och abstinens

Primärvården erbjuder:

- att påbörja och följa upp läkemedelsbehandling vid ett riskbruk av alkohol
- okomplicerade läkemedelsnedtrappningar vid exempelvis överkonsumtion av värkmedicin och bensodiazepiner

Specialistpsykiatri erbjuder:

- abstinensbehandling i öppen- och slutenvård
- läkemedelsbehandling vid beroendetillstånd
- läkemedelsassisterad substitutionsbehandling vid opiat/opioidberoende
- uppmärksamma läkemedelsberoende

Psykosociala stödinsatser

Konstruktivt stöd från det personliga sociala nätverket vid sidan om behandlingen har visat sig ha en positiv påverkan på utfallet av behandlingen, såsom minskad risk för återfall och avbrytande av vård. Därför är det viktigt att involvera stödjande personer (familj, vänner, arbetskamrater etc.) i behandlingen.

Socialtjänsten har ansvar för att tillhandahålla psykosocialt stöd såsom:

- kontaktpersoner
- stöd i drogfrihet
- träning av psykosociala färdigheter
- råd- och stödsamtal

Arbete/sysselsättning

Socialtjänsten, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har gemensamt ansvar för arbete, arbetsrehabilitering och sysselsättning.

Boende

Kommunernas socialtjänst ansvarar för att utreda och besluta kring boende samt erbjuda stöd för att kunna behålla sitt boende.

Dopningsmedel

Med dopning menas missbruk av hormonpreparat och andra läkemedel som finns med i "Lagen om förbud mot vissa dopningsmedel" (SFS1991:1 969), med avsikt att öka musklernas styrka och volym.

Primärvården har ansvar för att:

- att upptäcka, identifiera och vid okomplicerade fall behandla dopningsmissbruk
- remittera till specialistpsykiatri vid behov

Specialistpsykiatri har ansvar för att:

- upptäcka och behandla annat missbruk/beroende och/eller samsjuklighet
- uppmärksamma somatisk ohälsa och hänvisa till rätt vårdinstans

Socialtjänsten har ansvar för att:

- uppmärksamma och ge stöd och behandling enligt SoL

Samordnad individuell plan (SIP)

Kommunerna och Region Uppsala har ansvar för att erbjuda en samordnad individuell plan när det behövs insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst. Syftet med planen är att den enskilde ska få ett samordnat stöd i vård och behandling. Planen ska göras tillsammans med den enskilde och de personer som den önskar ska närvara¹⁰.

Fast vårdkontakt

Verksamhetschefen inom respektive verksamhet inom hälso- och sjukvården är den som avgör hur kontinuitet, samordning och patientsäkerhet ska tillgodoses. Verksamhetschefen har en skyldighet att utse en fast vårdkontakt för en patient, om det är nödvändigt för att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården eller om en patient själv begär det¹¹.

Stöd till anhöriga och närstående

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten har var och en ett ansvar att uppmärksamma och informera anhöriga och närstående. Patienter och närstående ska göras delaktiga i vården och patienters och anhörigas kunskaper och erfarenheter ska tillvaratas. Anhöriga och närstående skall uppmärksammas och ges stöd utifrån sina behov. Socialtjänsten har ett ansvar att erbjuda stödinsatser till anhöriga.

Barn som anhöriga

Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd när förälder eller annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har en psykisk störning, psykisk funktionsnedsättning, allvarlig fysisk sjukdom eller skada, missbrukar eller är beroende och/eller oväntat avlider.^{12 13}

Hälso- och sjukvårdslagen gäller även inom vissa delar av skolan, eftersom den medicinska grenen av elevhälsan utgörs av hälso- och sjukvårdspersonal.

Orosanmälan

All personal som i sin yrkesutövning får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa är skyldiga att genast anmäla detta till socialnämnden.^{14 15 16}

Smittskyddsarbete

De delar av hälso- och sjukvården som kommer i kontakt med personer som injicerar droger kan ha en viktig roll i arbetet med att förebygga, upptäcka och behandla infektionssjukdomar. Hälso- och sjukvården bör

- ge information och rådgivning när det gäller smittspridning av infektionssjukdomar hos personer med alkohol och drogproblem
- utveckla och bibehålla ett nära samarbete mellan beroendevård, infektionsvård, socialtjänsten och kriminalvården för att skapa fungerande rutiner kring hur smittspridning kan förhindras

Sprututbytesverksamhet syftar till att förebygga spridning av blodsmitta som hiv, hepatiter och andra blodburna infektioner bland personer som injicerar droger. Sprutbytet i Region Uppsala är en del av smittskyddsarbete¹⁷.

¹⁰ [Samordnad individuell plan \(Sip\) i Uppsala län – VIS, Vård i Samverkan](#)

¹¹ [Fast vårdkontakt, ViS, Vård i samverkan](#)

¹² 5 kap. 7 § Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL

¹³ Patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL kap 6 §5

¹⁴ 14 kap. 1 § andra stycket SoL

¹⁵ Patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL kap 6 §5

¹⁶ [Anmälan till socialtjänsten \(orosanmälan\)](#), Region Uppsala 0

Brukarinflytande

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten har gemensamt ansvar att verka för brukarinflytande på individ-, verksamhets- och organisationsnivå. Ambitionen är att arbetet skall öka förståelsen för människor med beroendesjukdomar och att minska utanförskapet.

De brukarföreningar som finns på lokal nivå ska ges möjlighet att komma till tals och deras erfarenhet och kunskap ska efterfrågas och tillvaratas. Brukarnätverket i Uppsala län för beroendefrågor är ett nätverk av ideella organisationer, brukare och anhörigorganisationer. De lokala samverkansgrupperna kring missbruk och beroende ansvarar för att säkerställa brukarmedverkan på lokal nivå.

Uppföljning

Verksamheterna inom Region Uppsala och kommunerna ska säkerställa processer och rutiner för systematisk uppföljning av de åtaganden som finns i denna överenskommelse.

Regionala styrgruppen för RIM ska:

- verka för användandet av system för uppföljning och utvärdering av missbruks- och beroendevården i Uppsala län
- arbeta med hur de nationella indikatorerna ska hanteras i länet/lokalt.
- besluta om urval att följa upp med utgångspunkt från framtagna rutiner, prioriterade målgrupper, samverkan samt genomförda utbildningsinsatser lokalt och/eller regionalt
- följa upp att överenskommelser mellan kommunerna och Region Uppsala skrivs
- följa upp avvikelser för samverkan

De lokala överenskommelserna bör innehålla en plan för systematisk uppföljning/utvärdering.

Uppföljning av de lokala verksamhetsplanerna sker årligen i respektive kommuns närvårdssamverkan¹⁸. Denna överenskommelsen följs upp enligt dokumenthanteringsplanen i ViS, Vård i samverkan¹⁹.

Versionshistorik

2018-08-xx Revision har skett till följd av lagförändringar som innebar att samarbete mellan kommun och landsting/region från 2018 även skulle omfatta spel om pengar. Överenskommelsen har varit ute på remiss i länet och delgetts brukarorganisationer. Dokumentet har även genomgått en del redaktionella förändringar och anpassats till nuvarande mall för ViS-dokument. Tidigare bilagor har tagits bort då väsentlig text nu ingår i dokumentet.

Referenser

- [Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende – Stöd för styrning och ledning, Socialstyrelsen](#)
- [Hälsofrämjande och förebyggande arbete med hepatit och hiv för personer som injicerar droger – en vägledning, Folkhälsomyndigheten](#)
- [Behandling av spelmissbruk och spelberoende, Socialstyrelsens kunskapsstöd.](#)
- [Spelproblem går att förebygga, Folkhälsomyndigheten](#)

¹⁷ [Sprutbyte i Region Uppsala](#)

¹⁸ [Strategi för närvårdssamverkan i Uppsala län 2018-2020](#)

¹⁹ [Hantering av samverkandokument – Vård i samverkan, ViS](#)

Socialnämnden

Överenskommelsen gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden fastställer överenskommelsen gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län.

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Bakgrund

Enligt Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen är landsting och kommuner skyldiga att ingå en gemensam överenskommelse om samarbete kring personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel samt spel om pengar. Kommunerna fick från årsskiftet 2018 ett utvidgat ansvar för att även förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga. Hälso- och sjukvårdens ansvar för barns behov av information, råd och stöd om förälder (eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor med) missbrukar alkohol eller andra beroendeframkallande medel, utökas så att det även gäller vid spelproblem.

Denna länsövergripande överenskommelse ska ligga till grund för lokal samverkan mellan länets kommuner och Region Uppsala. De lokala överenskommelserna anpassas efter lokala behov och förutsättningar och ska beskriva hur samverkan ska ske i respektive kommun. Samverkan kan även inkludera aktörer, som till exempel polis, skola eller civila aktörer.

Ärendebeskrivning

Skrivargruppen har utgått från den tidigare överenskommelsen som fastställdes 2016-11-18 av dåvarande tjänstemannaledning kommuner och landsting, TKL. Den stora förändringen av dokumentet "Överenskommelsen gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län" utgår från lagstiftningens krav på att den även ska omfatta spel om pengar. Dokumentet har avseende dokumentstyrning hanterats i samverkan och reviderats som en överenskommelse enligt ViS.

Områden som förtydligats

Till följd av att socialtjänsten och hälso- och sjukvården använder olika termer och begrepp så har enbart de gemensamt övergripande termerna som identifierats i kunskapsunderlagen tagits med.

Överenskommelsen förtydligar vikten av samverkan vid samsjuklighet och har belyst särskilda målgrupper att beakta utifrån missbruk/beroende.

Stöd till anhöriga och närstående samt hälso- och sjukvårdens ansvar att för barn som anhöriga har förtydligats samt att det även omfattar elevhälsan.

En rubrik om skyldighet och ansvar avseende orosanmälan samt information kring smittskyddsarbete har tillkommit.

RIM har beskrivits och dess betydelse för uppföljning och brukarmedverkan framgår.

Skrivargrupp och remisshantering

Skrivargrupp:

Sammanställande Monica Brundin Redaktionsrådet ViS

Åsa Carlsson Socialförvaltningen Uppsala kommun

Eva-Lena Sjöö Regionkontoret Region Uppsala

Martina Jirlow Östhammars kommun

Susanne Söderberg Uppsala kommun

Åsa Magnusson Psykiatri Uppsala kommun

Agneta Resin Enköpings kommun, Redaktionsrådet ViS

Eva Smith Psykiatri Region Uppsala, Redaktionsrådet ViS

Monica Hansson Uppsala kommun, Redaktionsrådet ViS

Synpunktsgranskare:

Ehline Larsson FoU-S Region Uppsala, samordnare missbruk/beroende har medverkat vid granskning av slutversion.

Dokumentet har remisshanterats till verksamheter i länet via AU TML HSVO, kommunernas närvårdsstrateger och lokalredaktörer samt till berörda brukarorganisationer. De fåtal synpunkter som inkommit har beaktats.

Beslutet skickas till

Region Uppsala

Socialförvaltningen